

Getuigschrift 'Educatie & kennismangement groene sector' en tweedegraads bevoegdheid 'Landbouw en natuurlijke omgeving'

Met het getuigschrift Educatie & kennismangement groene sector (opleiding Docent en kennismanager groene sector) wordt de tweedegraads bevoegdheid 'Landbouw en Natuurlijke Omgeving' afgegeven. Deze bevoegdheid is niet gelijk aan een andere tweedegraads bevoegdheid (dus niet gelijk aan tweedegraads bevoegdheid biologie, of natuurkunde, of...). Toch werden voorheen de vakken Biologie, Natuurkunde, Scheikunde (en eerder ook Agrarische Economie) apart benoemd op het getuigschrift omdat die vakken inhoudelijk verbonden zijn met de inhoud van de opleiding Docent en kennismanager groene sector. Vanaf 2013 zijn die vakken niet meer expliciet benoemd, maar wordt er gesproken over 'ondersteunende vakken' (waarmee eerdergenoemde vakken bedoeld worden).

De kennisbasis van de tweedegraads lerarenopleiding Biologie is vergeleken met de kennisbasis van de tweedegraads lerarenopleiding Docent en kennismanager groene sector en levert een grote overlap op. Het vak biologie maakt zo'n groot onderdeel uit van het opleidingsprogramma, dat met recht verondersteld mag worden dat een afgestudeerde lessen biologie kan verzorgen in een deel van het brede tweedegraads domein.

Voor de ondersteunende vakken natuurkunde, scheikunde, economie is niet zonder meer te veronderstellen dat een afgestudeerde lessen kan verzorgen. Dit hangt af van de manier waarop een individuele student zijn studie heeft ingericht.

Het getuigschrift Educatie & kennismangement groene sector kent tien afstudeerrichtingen, waarvan er enkele zijn die een specifieke invulling van een aantal vakonderdelen garanderen. Bijvoorbeeld: een afgestudeerde in de richting Agrotechniek heeft meer natuurkunde in het programma gehad dan een student in een andere afstudeerrichting. Op het getuigschrift wordt één afstudeerrichting aangegeven. In die richting heeft de afgestudeerde zich gespecialiseerd en heeft daarmee aangetoond bekwaam te zijn om in die afstudeerrichting onderwijs te verzorgen. De brede bevoegdheid 'Landbouw en natuurlijke omgeving' laat het toe om de afgestudeerde ook onderwijs te laten verzorgen in een andere afstudeerrichting dan die op het getuigschrift is benoemd. De bekwaamheid in die alternatieve afstudeerrichting wordt echter niet door het getuigschrift bewezen en zal desgewenst op een andere manier moeten worden aangetoond door de afgestudeerde, bijvoorbeeld middels een portfolio.

Historie diploma en bevoegdheid

- 1986-2001: Verschillende agrarische lerarenopleidingen (plantenteelt en verwerking, veehouderij en verwerking) met een tweede of derdegraads bevoegdheid.
- 2001: één nieuwe opleiding: Docent en kennismanager groene sector omvat alle agrarische opleidingen van voorheen en levert een brede tweedegraadsbevoegdheid 'Landbouw en natuurlijke omgeving' en beschrijft het specifieke groene domein waarvoor deze tweedegraads bevoegdheid geldt.
- 2006: Wet BIO wordt ingevoerd, waarmee de beschrijving van het specifieke groene domein waarvoor de tweedegraads bevoegdheid geldt, stilzwijgend wordt afgeschaft. De diplomatekst m.b.t. de bevoegdheid maakt de interpretatie mogelijk dat de tweedegraads bevoegdheid van de opleiding Docent en kennismanager groene sector gelijk is aan de tweedegraads bevoegdheid biologie (of natuurkunde of scheikunde). Aeres Hogeschool Wageningen (voorheen: Stoas) maakt

deze interpretatie niet zelf en profileert zich als, en fungeert als, lerarenopleiding voor de groene onderwijssector. Aeres Hogeschool Wageningen is ervan overtuigd dat individuele studenten met een specifiek programma bekwaam kunnen zijn om in het tweedegraads domein biologie, natuur- of scheikunde onderwijs te verzorgen.

- 2013: Op voorschrift van de onderwijsinspectie, het ministerie van onderwijs en het ministerie van economische zaken (voorheen landbouw) wijzigt Aeres Hogeschool Wageningen de tekst op het diploma. De specifieke toevoeging van de vakken biologie, natuurkunde en scheikunde vervalt en wordt vervangen door het meer algemene 'ondersteunende vakken'. Met die ondersteunende vakken in groene beroepsonderwijs worden overigens wel de vakken biologie, natuurkunde en scheikunde bedoeld.

Bevoegd, bekwaam, benoembaar

Het getuigschrift 'Educatie & kennismanagement groene sector' geeft een tweedegraads onderwijsbevoegdheid waarmee een afgestudeerde bevoegd is om les te geven in de vakken binnen de afdeling 'Landbouw en natuurlijke omgeving', inclusief de ondersteunende vakken, in het beroepsonderwijs (incl. het praktijkonderwijs). 'Landbouw en natuurlijke omgeving' omvat alle groene vakken zoals die worden aangeboden binnen het groene onderwijs. Een afgestudeerde is benoembaar als docent in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs (het mbo en het hbo kent geen bevoegdheden regeling). Of de afgestudeerde daartoe ook bekwaam is kan bijvoorbeeld bepaald worden door een portfolio dat de afgestudeerde heeft opgebouwd.

'Ondersteunende vakken' en vmbo-breed

Binnen de afdeling Landbouw en Natuurlijke Omgeving is een afgestudeerde bevoegd en bekwaam (indien portfolio of ander bewijs voldoet) om onderwijs in een van de ondersteunende vakken te verzorgen. De manier waarop en de afdeling waarin die afgestudeerde wordt ingezet, wordt bepaald door het bevoegd gezag van de school. Of een afgestudeerde op basis van zijn bevoegdheid en bekwaamheid ingezet wordt op een andere afdeling dan landbouw en natuurlijke omgeving is aan het bevoegd gezag van de school om te bepalen. In het geval van één van de ondersteunende vakken, bijvoorbeeld biologie, lijkt het Aeres Hogeschool Wageningen goed verdedigbaar dat de afgestudeerde binnen een andere afdeling dan landbouw en natuurlijke omgeving (bijvoorbeeld zorg en welzijn) ingezet kan worden. In ieder geval als de inhoud van dat onderwijs aan vergelijkbare groepen van verschillende afdelingen gelijk is. Het is aannemelijk dat dit binnen een brede vmbo-school kan gebeuren. Het is aan het bevoegd gezag om daar een besluit over te nemen en dat ten opzichte van de inspectie te verantwoorden.

'Ondersteunende vakken' in het havo-vwo

Het inzetten van een afgestudeerde voor het onderwijs in een van de 'ondersteunende vakken' op een school binnen een afdeling havo-vwo is niet geformaliseerd en lijkt Aeres Hogeschool Wageningen minder goed verdedigbaar. Het is niet waarschijnlijk dat binnen een afdeling voor havo-vwo een vergelijkbare groep als een vmbo-groep in de afdeling landbouw en natuurlijke omgeving bestaat. Toch is het ook in dit geval aan het bevoegd gezag van de school om een besluit te nemen over de inzet van een afgestudeerde en dat ten opzichte van de inspectie te verantwoorden. Het bekwaamheidsdossier van de afgestudeerde kan hierin een belangrijke rol spelen, evenals de inrichting van het onderwijs van de school (bijvoorbeeld als alle brugklassen breed, vmbo tot en met vwo, dezelfde onderwijs inhoud aangeboden krijgen).